

सन २०१७-१८ करीता राष्ट्रीय कृषि विकास  
योजनेंतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता  
₹ ११६.६६ कोटी निधी वितरीत करणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन**  
**कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग**  
**शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि ०३१७/प्र.क्र. २३/राकृवियो कक्ष**

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,  
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०४२  
तारीख: २३ फेब्रुवारी, २०१८

**वाचा :**

१. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. ०३१७/प्र.क्र.१८/राकृवियो कक्ष, दि. १३/०४/२०१७
२. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.०४.२०१७
३. कृषि व सहकारीता विभाग, केंद्रिय कृषि मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ७-१/२०१७-आरकेव्हीवाय, दि. १५/०५/२०१७
४. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची समितीच्या २३ व्या बैठकीचे इतिवृत्त क्र. RKV-०३१७/C.R.१४/RKVV Cell, दि. ०९/०६/२०१७
५. कृषि व सहकारीता विभाग, केंद्रिय कृषि मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०१७ आरकेव्हीवाय/१, दि. १६/०६/२०१७
६. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०३१७/प्र. क्र.२३/राकृवियो कक्ष, दि. ०३/०७/२०१७
७. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०८७१/प्र. क्र.९४/राकृवियो कक्ष, दि. ०३/१०/२०१७
८. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०८७१/प्र. क्र.९५/राकृवियो कक्ष, दि. ०३/१०/२०१७
९. कृषि व पदुम विभागाचा शासन शुध्दीपत्रक क्र. राकृवि ०८७१/प्र. क्र.९५/राकृवियो कक्ष, दि. २४/१०/२०१७
१०. कृषि व पदुम विभागाचा शासन शुध्दीपत्रक क्र. राकृवि ०३१७/प्र. क्र.१४/राकृवियो कक्ष, दि. १८/०९/२०१८
११. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची समितीच्या २४ व्या बैठकीचे इतिवृत्त क्र. RKV-०३१७/C.R.११/१४-A, दि. २/०१/२०१८
१२. कृषि व सहकारीता विभाग, केंद्रिय कृषि मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०१७-आरकेव्हीवाय/३, दि.३१ जानेवारी, २०१८

**प्रस्तावना :**

केंद्र शासनाच्या संदर्भाकित दि. १५/०५/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये राज्यास चालू वर्षीकरिता राकृवियोंतर्गत एकूण ₹ ६८०.५३ कोटी निधीचे नियतवाटप मंजूरी केले व दि.१६ जुन, २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने राज्यास सर्वसाधारण प्रवर्गाचा केंद्र हिस्स्याचा ₹ १६३.५० कोटी निधी वितरीत केला होता. सदर निधीच्या अनुषंगाने दि.०३ जुलै, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या अंमलबजावणीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येवून योजनेंतर्गत मंजूर

प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीकरिता केंद्र व राज्य हिस्साचा मिळून सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता ₹२७२.५० कोटी निधी (केंद्र हिस्सा-रु. १६३.५० कोटी + राज्य हिस्सा- रु१०९ कोटी) वितरीत करण्यात आले. तदनंतर केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन दि.३१ जानेवारी, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये दुसऱ्या हप्त्याद्वारे राज्यास केंद्र हिस्साचा सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी ₹७०.०० कोटी, अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी ₹०.२८ कोटी व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी ₹१०.१९ कोटी, असा एकूण ₹८०.४७ कोटी निधी वितरीत केला आहे.

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत दि.१५ डिसेंबर, २०१७ रोजी राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची २४ वी बैठक पार पडली सदर बैठकीत मंजूर झालेल्या नवीन प्रकल्पांना तसेच यापूर्वी मंजूर झालेल्या प्रकल्पांना निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

### शासन निर्णयः

- सन २०१७-१८ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र व राज्याच्या ६०:४० आर्थिक सहभागाच्या प्रमाणात एकूण ₹११६.६६ कोटी निधी (रुपये एकशे सोळा कोटी सहासष्ट लाख फक्त) पुढीलप्रमाणे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

(रक्कम ₹ कोटी)

अ.क्र.	योजनेचे नाव	सर्वसाधारण प्रवर्ग		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण निधी
१.	राष्ट्रीय कृषि विकास योजना- सर्वसाधारण राकृवियो	७०.००	४६.६६	११६.६६

- या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेकरीता केंद्र हिस्साचा ₹७०.०० कोटी (रुपये सत्तर कोटी फक्त) व राज्य हिस्साचा ₹४६.६६ कोटी (रुपये शेहेचाळीस कोटी सहासष्ट लाख फक्त), असा एकूण ₹११६.६६ कोटी निधी (रुपये एकशे सोळा कोटी सहासष्ट लाख फक्त), सन २०१७-१८ करिता केंद्र व राज्य हिस्साच्या पुढील लेखाशिर्षातर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा -

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	<b>मागणी क्रमांक डी -३</b> २४०१- पीक संवर्धन (००) (८००) इतर खर्च (००) (०९) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना) (६० टक्के केंद्र हिस्सा) (२४०१ ८२३५) ३३-अर्थसहाय्य	<b>मागणी क्रमांक डी -३</b> २४०१- पीक संवर्धन (००) (८००) इतर खर्च (००) (११) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना) (४० टक्के राज्य हिस्सा) (२४०१ A२२५) ३३-अर्थसहाय्य

३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेल्या ₹ ११६.६६ कोटी रक्कमेचे कोषागारातून आहरण व वितरणाकरिता सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून, आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
४. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध झालेली ₹ ११६.६६ कोटी रक्कम कोषागारातून आहरित करून आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या नावे उघडण्यात आलेल्या स्वीय प्रपंजी लेखा खाते (Personal Ledger Account) मध्ये जमा करावी व तसे शासनास अवगत करावे. सदर ₹ ११६.६६ कोटी निधी आयुक्त (कृषि) यांना मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी वर्ग करण्यात यावा.
५. या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता पुढील अंमलबजावणी यंत्रणांना ₹ ११६.६६ कोटी निधी वितरीत करण्यात येत असून त्याबाबतचा प्रकल्प निहाय तपशील या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट अ** मध्ये नमूद केला आहे व त्याचा संक्षिप्त गोषवारा पुढीलप्रमाणे -

(रक्कम ₹ कोटी)

अ.क्र.	वितरीत निधीचा अंमलबजावणी यंत्रणानिहाय तपशील	वितरीत निधी
१	आयुक्त (कृषि)	५८.४७*
३	सर्व कृषी विद्यापीठे	३.१९
४	व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ	३०.००
५	आयुक्त (दुग्धव्यवसाय)	३.००
६	आयुक्त (पशुसंवर्धन)	१८.००
७	संचालक (रेशीम)	४.००
एकूण		११६.६६

(\* पूर्णांकित केलेली रक्कम)

६. या शासन निर्णयान्वये केवळ 'सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता' निधी वितरीत करण्यात आला असून सर्व विभागांनी / अंमलबजावणी यंत्रणांनी त्यांना मंजूर केलेल्या प्रकल्पांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी आवश्यक असलेल्या निधीकरिता उपरोक्त रकमेचा विनियोग करावा.
७. सर्व विभागाच्या / अंमलबजावणी यंत्रणांच्या वैयक्तिक लाभाच्या प्रकल्पांतर्गत केवळ आधार संलग्न बँक खात्यावर थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) लाभार्थ्यांना अनुदान वितरीत करावे.
८. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि. १८.०४.२०१७ नुसार विहीत केलेल्या अटींची पूर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०२२३१७३१०५३८०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र :- परिशिष्ट अ

(श्रीकांत चं. आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत ,

१. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
५. आयुक्त (पशुसंवर्धन), पुणे
६. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
७. संचालक (प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
८. संचालक, राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
९. संचालक, (रेशीम), विभागीय आयुक्त कार्यालय परिसर, नागपूर
१०. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१३. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषिआयुक्तालय, पुणे
१४. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
१५. मा. मंत्री (कृषि व फलोत्पादन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१६. निवड नस्ती.

**परिशिष्ट - अ**  
**कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग**  
**शासन निर्णय क्र. राकृवि-०३१७/प्र.क्र.२३/राकृवियो कक्ष, दि.२३/०२/२०१८ चे सहपत्र**

वर्ष- २०१७-१८

(रक्कम ₹ कोटी)

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नांव व अंमलबजावणी यंत्रणा	प्रकल्प मंजूरीचे वर्ष	प्रकल्पांची मंजूर / उर्वरित प्रकल्प किंमत (नवीन / जुने प्रकल्प)	२०१७-१८ करिता मंजूर नियतवाटप	२०१७-१८ मध्ये यापूर्वी वितरित निधी	चालू वर्षाच्या निधी वितरणानंतर शिल्लक राहिलेली प्रकल्प किंमत	या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत असलेली निधी
१	२	३	४	५	६	७	८
१	एकात्मिक भात उत्पादन कार्यक्रम	१७-१८	१३.२२	८.२२	३.००	१०.२२	०.६४१६०३५
२	ऊसाचे एक डोळा पध्दतीने बेणे उत्पादित करण्याकरिता रोपवाटिका स्थापन करणे	१७-१८	१५.१५	७.०७	०.००	१५.१५	४.२७५
	<b>संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण)</b>	<b>एकूण</b>	<b>२८.३७</b>	<b>१५.२९</b>	<b>३.००</b>	<b>२५.३७</b>	<b>४.९१६६०३५</b>
३	नागपूर व वर्धा येथे मृद परिक्षण प्रयोगशाळेचे बळकटीकरण व क्षमता वाढ करणे	१७-१८	०.२५	०.२५	०.००	०.२५	०.२४
४	उन्नत शेती - समृद्ध शेतकरी मोहिम अंतर्गत यांत्रिकीकरण प्रकल्प	१७-१८	१००.००	१००.००	४७.१५	५२.८५	३२.९३
	<b>संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण)</b>	<b>एकूण</b>	<b>१००.२५</b>	<b>१००.२५</b>	<b>४७.१५</b>	<b>५३.१०</b>	<b>३३.१७</b>
५	फळबाग किड रोग सर्वेक्षण व सल्ला प्रकल्प	१५-१६	३.४२	२.३०	१.३०	२.१२	१.००
६	उच्च तंत्रज्ञान आधारित शासकीय फळबाग रोपवाटीकांचे बळकटीकरण	१७-१८	१९.९७	१०.००	०.००	१९.९७	१०.००
७	शासकीय रोपवाटिकांचे बळकटीकरण	१७-१८	५.३६	५.३६	२.३६	३.००	३.००
८	हळद पिकासाठी यांत्रिकीकरण व काढणी-पश्चात व्यवस्थापन प्रकल्प	१७-१८	१०.०१	४.००	०.००	१०.०१	२.९४
९	फळे व भाजीपाला निर्यातीसाठी हॉर्टनेट प्रणालीचे बळकटीकरण प्रकल्प	१७-१८	२.००	१.००	०.००	२.००	१.००
	<b>संचालक (फलोत्पादन)</b>	<b>एकूण</b>	<b>३७.३४</b>	<b>२०.३६</b>	<b>२.३६</b>	<b>३४.९८</b>	<b>१६.९४</b>
१०	केळीच्या खोडावर प्रक्रिया करून इतर मुल्यवर्धीत उत्पादन (तापी व्हॅली बनाना प्रोसेसींग व प्रोडक्ट को.ऑप. सोसायटी)	१५-१६	१.१३	१.१३	०.००	१.१३	०.४४
११	नाफेड मार्फत वाशी, नवी मुंबई येथे निर्यात सहाय्यक पायाभूत सुविधा व प्रक्रिया युनिटसह मल्टि चेंबर आणि मल्टि कमोडिटी शीत गृह उभारणी प्रकल्प	१७-१८	१०.९२	३.००	०.००	१०.९२	३.००
	<b>संचालक (प्रक्रिया व नियोजन)</b>	<b>एकूण</b>	<b>१२.०५</b>	<b>४.१३</b>	<b>०.००</b>	<b>१२.०५</b>	<b>३.४४</b>
	<b>आयुक्त (कृषि)</b>	<b>एकूण</b>	<b>१७८.०१</b>	<b>१४०.०३</b>	<b>५२.५१</b>	<b>१२५.५०</b>	<b>५८.४६</b>
१२	सिंचन पाणी गरज-सल्ला सेवा	१४-१५	२.०८	२.०८	०.००	२.०८	०.९६
१३	अल्प भूधारक शेतीसाठी पावसाचे पाणी साठविण्याचे जलसाठे	१५-१६	०.३२	०.३२	०.००	०.३२	०.३२
१४	शेतकरी प्रथम	१५-१६	२.४९	२.४९	०.००	२.४९	१.२५
१५	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी येथील प्रक्षेत्रावर पूर्ण क्षमतेने शाश्वत बीजोत्पादन कार्यक्रम राबविण्यासाठी उपसा सिंचन योजना राबविण्याचा प्रकल्प	१७-१८	१५.२२	१.००	०.००	१५.२२	०.५०
	<b>महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी</b>	<b>एकूण</b>	<b>२०.११</b>	<b>५.८९</b>	<b>०.००</b>	<b>२०.११</b>	<b>३.०२</b>
१६	मराठवाडा विभागात रेशीम संकर वाण कोष उत्पादन व तंत्रज्ञान प्रसार प्रकल्प	१७-१८	०.३६	०.२०	०.००	०.३६	०.१७
	<b>वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी</b>	<b>एकूण</b>	<b>०.३६</b>	<b>०.२०</b>	<b>०.००</b>	<b>०.३६</b>	<b>०.१७</b>
	<b>सर्व कृषि विद्यापीठ</b>	<b>एकूण</b>	<b>२०.४७</b>	<b>६.०९</b>	<b>०.००</b>	<b>२०.४७</b>	<b>३.१९</b>
१७	राज्यातील १० ठिकाणी गोदामांची निर्मिती करून तेथे वखार पावती सुविधा व ऑनलाईन ट्रेडींग सुविधा उपलब्ध करून देणे	१७-१८	१२.३२	१२.३२	२.००	१०.३२	५.००
१८	विदर्भ व मराठवाड्यातील १० ठिकाणी गोदामांची निर्मिती करून तेथे वखार पावती सुविधा व ऑनलाईन ट्रेडींग सुविधा उपलब्ध करून देणे	१७-१८	१०.१८	१०.१८	२.००	८.१८	५.००

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नांव व अंमलबजावणी यंत्रणा	प्रकल्प मंजूरीचे वर्ष	प्रकल्पाची मंजूर / उर्वरित प्रकल्प किंमत (नवीन / जुने प्रकल्प)	२०१७-१८ करिता मंजूर नियतवाटप	२०१७-१८ मध्ये यापूर्वी वितरित निधी	चालू वर्षाच्या निधी वितरणानंतर शिल्लक राहिलेली प्रकल्प किंमत	या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	५	६	७	८
१९	शेत पणन सुविधेकरिता वखार महामंडळाच्या गोदामांचे क्षतिग्रस्त ॲरबेसटॉस पत्र्यांच्या छताऐवजी गॅल्व्हालाईन पत्र्यांचे नवीन छत निर्माण करून गोदामांचा दर्जा उंचावणे	१७-१८	२२.२०	२२.२०	३.००	१९.२०	१०.००
२०	वखार महामंडळाच्या राज्यातील गोदामांच्या फरश्यांची दुरुस्ती दर्जा सुधारणे आणि गडचिरोली, भंडारा, गोंदिया व चंद्रपूर जिल्ह्यातील वखार महामंडळांच्या वखार केंद्रांवर सिमेंट रस्त्यांची निर्मिती	१७-१८	२३.९९	२३.९९	३.००	२०.९९	१०.००
व्यवस्थापकीय संचालक (वखार महामंडळ)		एकूण	६८.६९	६८.६९	१०.००	५८.६९	३०.००
२१	विदर्भ व मराठवाडा विभागात दुग्ध उत्पादन वाढीसाठी विशेष प्रकल्प	१७-१८	१००.००	१००.००	१२.००	८८.००	१८.००
आयुक्त (पशुसंवर्धन)		एकूण	१००.००	१००.००	१२.००	८८.००	१८.००
२२	लोकमंगल मल्टीस्टेट सहकारी संस्था, बीबी दारफळ जि. सोलापूर यांचा दूध प्रक्रिया प्रकल्पाची १ LLPD क्षमतावाढ व दुग्ध भुकटी प्रकल्प उभारणी	१७-१८	१२.४०	२.००	०.००	१२.४०	२.००
२३	संपतराव देशमुख सह. दूध संघ, कडेपूर जि सांगली यांच्या ५० TLPD दूध प्रक्रिया प्रकल्पाची १ LLPD क्षमतावाढ करणे तसेच, दोन शितकरण केंद्रांची (१० TLPD) उभारणी प्रकल्प	१७-१८	७.७३	१.००	०.००	७.७३	१.००
आयुक्त (दुग्धव्यवसाय)		एकूण	२०.१३	३.००	०.००	२०.१३	३.००
२४	जालना येथे ककुन बाजारपेठ विकास प्रकल्प	१६-१७	६.१९	६.१९	०.२५	५.९४	४.००
संचालक (रेशीम)		एकूण	६.१९	६.१९	०.२५	५.९४	४.००
एकूण			३९३.४९	३२४.००	७४.७६	३१८.७३	११६.६६